

ali od pašnikov, in sicer s kraja. Kjer se opazi kaj tacega, preorjo naj se napadeni razori, a pri oranji naj se ličinke pridno pobirajo in potlej pokončajo. Na take preorane kraje seje naj se kaka okopavina ali pa kako sočivje.

Ravnanje s plemenskimi biki.

Zaradi slabe krme, slabega oskrbovanja in presilne porabe postanejo naši plemenski biki zgodaj nerabni, in dati jih moramo mesarju, ker so pretežki, preleni ali prehudi. To je pa živinorejcem na veliko škodo, ker triletni do šestletni biki zaplodevajo najlepša teleta, poldrugoletni do dvoletni biki, ki mnogokrat niti rabni niso za pleme, zaplodevajo pa teleta, ki niso sposobna za vzrejo lepe govedi. Ako hočemo bika ohraniti čvrstega in za pleme rabnega, pokladati mu moramo trikrat na dan, in sicer krme, ki je sestavljena iz $\frac{2}{5}$ sena, $\frac{2}{5}$ detelje in $\frac{1}{5}$ dobre slame. Vse to naj bode razrezano v 4–8 $\frac{1}{2}$ m dolgo rezanico. Za vsakkratno krmljenje vzemi 5 $\frac{1}{2}$ kg te mešanice.

Ako rabimo bika veliko t. j. vsak dan po enkrat (kar je uže veliko in pristoji le ob času, kadar se krave splošno pojajo), tedaj naj dobiva bik za priboljšek $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ kg strtega ali kuhanega ovsa ter s slano vodo zmočene krme. Oves pospešuje rodovitnost, slana voda pa prebavljanje. Zelene krme ne pokladaj mnogo, ker le ta slabi bika in ga dela pretrebušnega.

Piti daj bikom po trikrat na dan sveže in čiste vode, po zimi ne premrzle, po leti ne pregorke. Ne napajaj bika z mlačno vodo, v katero deneš morda še moke ali otrobi, ker taka pijača slabi živce, pospešuje debelost, a bik postane len in nezmožen za oplojenje.

Bikov hlev imej snažen in svetel, bika pa snaži vsaki dan. Neogibno potrebno je biku pregibanje pod milim nebom, bodisi da ga vpregaš ali pa izpuščaš na plano v zgradjen prostor. Biki, ki vedno stoje ali leže v hlevu, ulenijo se, dobe dolge parklje, ne stoje trdno na zadnjih nogah, kadar skačejo, in zato večkrat pode-rejo ali celo poškodujejo krave.

Mlade bike, katere hočeš vzrediti za pleme, krmi dobro in dajaj jim mnogo prilike, da se pregibajo na prostem. Najbolje je učiti bike voziti.

Strogo glej na to, da nihče ne draži bika in mu ne nagaja, ker to ga dela hudega in včasih skoraj ne-

sposobnega za rabo. Najbolje je rabiti obroček, katerega vtakneš skozi nosni hrustanec. S takim obročkom moreš najhujšega bika narediti prav pohlevnega.

Prostor za skakanje bodi blizu hleva in toliko zavarovan, da se ni bati pohujšanja. Krave in juvice, katere priženo k biku, preglej, če so zdrave ali ne, in ne puščaj k bolnim bika, ker more nalesti bolezen.

Razne reči.

— Kako moremo sode, v katerih je bil hranjen špirit ali žganje, porabiti ali pripraviti za vino. Navadno so taki sodi trdni in po nizki ceni, zato jih radi kupujejo tudi vinščaki. Če je bil v sodu špirit jako očiščen, rektificiran, potem zadostuje, če sod izplaknemo z vodo, predno ga napolnimo z vinom. Drugače pa je treba ravnati s sodom, ako je v njem bil špirit nizke vrste, nečist, še poln patoke, kar tudi z nosom lahko izpoznamo. Kedor ima parni stroj, naj spusti sopara ali puha v sod; sopar prešine vse doge, le treba to nekajkrat ponoviti, dokler teče iz sode voda brez duha po patoki. Žal, da je to sredstvo le velikim posestnikom možno, mali vinščak si more pomagati, ako vlija toliko časa v tak sod vrelega luga in in ga kota potem sem ter tja, dokler teče iz sode voda brez duha. Prav tako je treba po nasvetu J. Rüdingerja ravnati s sodom, v katerem se je hranil rum, sicer dobi vino po njem duh, in to bo sleharni človek lahko izpoznal ali pa lahko sumnjičil, da se je vino umetno ponarejalo. Res, bolje ne moremo očistiti sodov, nego če jih izparimo z vodno paro.

— Da se grahovo seme v zemlji obvaruje mrčesov, namoči ga nekoliko ur pred setvijo v vodi, kateri so primešane saje ali pa še bolje aloja (katere dobiš v apoteki). Zrna

se nasrkajo nekoliko vode, zato raje vzkalijo, sajna ali alojna grenkota jih pa varuje mrčesov.

Podučne stvari.

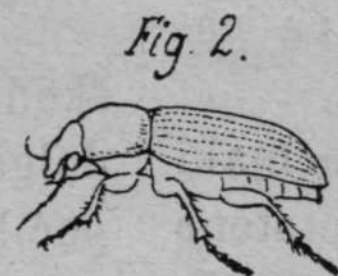
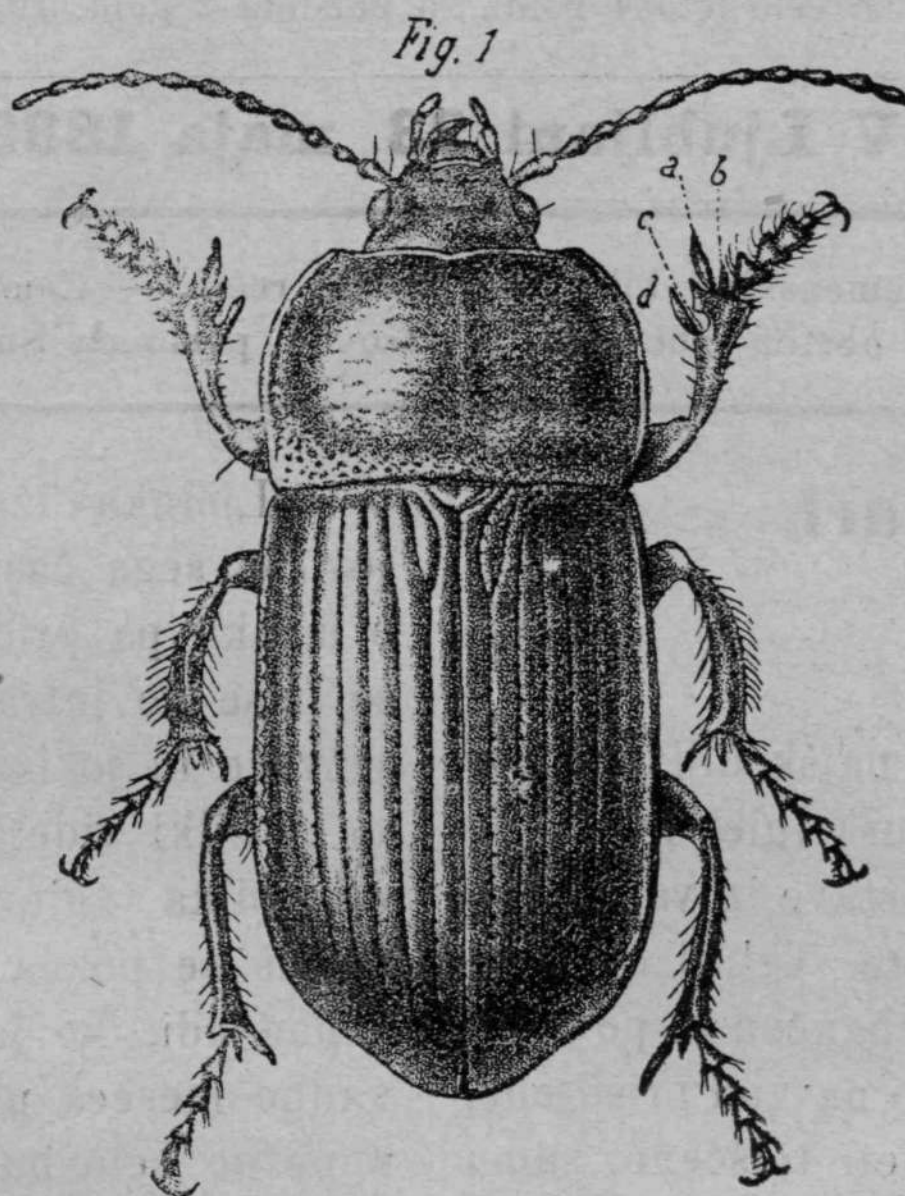
Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

79.

Velikani v pernatem gozdu.

Če gremo s severja na jug, tedaj se nam šilasto drevje čedalje bolj pozgublja, in mesto njega se košati

Podoba 30.